

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Sekeres László*
Cím: *Tavaszi a Gellért-hegyen*

Forrás: *Magyarország*

Bp.

1929. V. 26.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

712.21

Hely

Gellért-hegy

Idő

"1929"

Személy

Tavaszi a Gellért-hegyen

(A Magyarország tudósítójától.) A kalendárium szerint már két hónapja tavasz van. A valóságban pedig tél a tavaszban. Fázósan, didergő emberek sietnek az utcán. Ha néha kiszökik egy kis verőfény az ég peremén s meleg círogtatja ezt a nagy várost, megindul az élet ki a jó öreg Gellért-hegyre, amely verekszik, küzd a hideg idővel.

Valahogy ennek a képe is megváltozott. Pár évvel ezelőtt még valóságos ősvadon volt, tele barlangokkal, sűrű, nehéz bozótal.

Azóta kiszépitették, ruháját is elrendezték, pompás könnyű utakat szabtak rá. Rózsafával is teletűzdelték, művészi érzéssel nyírfakerítéses, szép játszótereket teremtettek, meghagyva azonban régi, patinás, történelmi köveit, hogy annak tövében játszadozva tanulja meg az új nemzedék megbecsülni azokat, akik valamikor itt estek el a hazáért.

Csodálatosan szép a Gellért-hegy így tavasz táján. Szébb, mint Firenze San-Miniatoja, mint Torino Supergája.

Pedig de sokan nem tudják ezt. Talán még azok sem, akik mindennap elmennek alatta. Egy darab kincs a nemzet szívében...

Külföldiekkel jártam fent. Fáradság nél-

kül kanyarodtunk fel a jólfekvő szerpentinen. A Duna ezüstös szallagja, a királyi vár zöldfényű kupola-tengere, az apró, meglapuló kis budai házak, a messzeségben opálos hegyek. — ahonnan kemény szél fujdogál — adják a teljes képet.

Gyönyörű látvány.

Megállunk Szent-Gellért szobránál és nézzük a tülekedő várost, amely kegyetlen ostorral hajtja rabszolgáit a mindennapi kenyér után. A hidon apró, hangya-emberek mászkálnak, míg tetején egy-egy fészékért csatákat vívnak a varjak és galambok.

Az életet utánozzák. Küzdés lent és fönt. A hegy közepében, mint Mózes égő oszlopa a pusztában úgy áll a nagy szent, kezében az aranyos kereszt. Alatta a kiszáradt víz-esésben vadrózsa hányja leveleit, — tavaszi üdvözlésként a szent felé.

Elmagyarázom a történetét. Külföldi barátaim áhitattal hallgatják, majd az egyik sóhajtván mondja — szép ez a város, feledhetlenül szép — megfogja az embert a kilátás, mert ez a panoráma olyan, mint egy szép költemény.

De úgy látszik — folytatja — nem igen tudják, hogy milyen kincs van a kezükben? Mít tehettem egyebet, mint csendben hallgattam külföldi barátaimat.

Egy üres fészék az ágakon

Szítal az eső, a kékesben fuló hegyek között. Finoman porzik, mintha permeteznék. A zöld fü szaga is érzik. A barack- és mandulafák már fehérek. Szomorúak. Egy-két virágocska huzódik meg rajtuk. Lent a Gellért előtti diszfák tele fehér tulipánvirággal olyanok, mint egy szép mennyasszony.

Sokan járnak a hegy utait. A padokon is ülnek. Legtöbbje fiatal pár. A zöld fenyő suttog felettük. Valóságos festői díszlet.

A hegyoldali bokor erdőből egy pacsirta száll fel. Olyan, mint egy szárnyrakelt daloló sziv. Felrepül a nagy zöldes égből és beleforja magát a végtelenségbe.

Az öreg ör megáll és botjára támaszkodva nézi. Elmereng a multakon. Talán a régi jó idők jutnak eszébe? Ki tudja. Még a pipát is kiveszi a szájából és marokra fogja. Sapkáját szemére huzza és nézi... nézi a kis pacsirtát, amint elnyeli az azuros ég.

Régi ember az öreg. S régen járja a hegyet. Ismeri minden zegét, zugát. A vár mellett lévő házából, mint a Gellért-hegy koronázatlan királya úgy néz le a küzdő városra. A zendülő ágak között üres madárfészkek ülnek. Elhagyottak, tavalyiak, régiek. Pedig mindmennyi üres, kicsi lakás. Egy fiatal fülemile-pár ki is szemelte az egyiket. Ott ugrálnak az ágakon körülötte. Valósággal csalogatja őket az üres fészék. A nőstény boldogan beleszáll, körülforog és megnézi. Majd a belsejét kezdi rendezgetni. Azután visszaszáll a párjához, összesugnak. A him elszáll le az utca forgatagába, hogy tollat szerezzen a hidon, puha galamb tollat. Amikor visszajön odaadja párjának, hogy kibélelje vele a kis lakást az új jövevények számára, mert a kezdődő élet otthona lesz ez a kis fészék, amellyel együtt azonban már a gondjai is megkezdődnek az ifjú madár-párnak. Akárcsak az életben.

Fönt a magasban egy ölyv kering. A fülemile-pár csendesen meghuzódik a galyak között, nehogy az ellenség észrevegye őket. Felettük a veszély, kis fejüket ide-oda forgatva figyelik az ellenséget. Így volt ez mindig mióta a világ fennáll. Nagyok harca a kicsinyek ellen.

Kerítését szép fehérre meszelték. A szentekre pedig barna festék-ruhát huztak. Előtte kis méces. Ibolya és sárga kankalincsorok mellette. A vasrácsához fejét odaszorítva, egy gyászruhás nő imádkozik. Ájtatos az arca. Beszélget az Istennel. Itt fönt a magasságban talán közelebb érzi magát hozzá, azért jött ide. Igazi kálváriát járó lélek.

Régen ez a kis Kálvária talán a várórség imádkozó helye volt. Dombon áll s Krisztus uralja az egész vidéket. Valamelyik jámbor várkapitány állíthatta ide fogadalomból erre a helyre, ahol Gellértet — a későbbi szentet — és Bód püspököt megölték. Beszterét és Benetta püspökök egy kompon menekültek át a pesti partra. De a pogányok kezébe estek. Endre király csak Benetát menthette már meg.

A Gellért-legenda későbbi — amely szerint felvitték a hegyre és onnan gurították le a szent püspököt, — mert Corsendocki Gellért-legenda ezt az esetet nem említi.

A történelem szerint Gellért püspököt egy kiugró szikláról lökték a Dunába, előbb azonban egy dárdával átszúrták mellét. Történelmi időkről beszél ez a kis Kálvária. Aki ott jár a hegytetőn, mindenki odamegy egy pár percre. Még a kerítése is tele van virággal. Egy kis gyermek jön anyjával. Nagy ibolyacsokor van a kezében, a másikban kankalin. Az anyját szoknyájával fogva huzza a Kálvária felé. Odaérnek, a kisfiu letérdel, hangosan imádkozni kezd. Megakad, újra kezd. Majd odaszól anyjának „anyukám segíts, mert elfelejtettem”. Az anyja előmondja, a gyermek utána. Fensé-

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

ges kép. Imádkozás közben a gyermek meghajol, mintha az élet nehezedne vállára. Majd hirtelen felugrik s odateszi az ibolyacsokrot a vasrács elé és azt mondja: „Jézuskám és jó gyermek vagyok neked adom ezt a virágot“.

Krisztus szomorú feje mintha megmozdult volna ott a kereszten, amikor odamosolygott a kislfiura.

Várkapitány vagyok

A vén falak alatt sokan üldögélnek, mert a kilátás gyönyörű. Ezek a természetrajongók. A várfal kövein tengernyi felírás, név és nyíllal átlőtt szív. Fiatal kezek vészték oda. A legtöbbjét valószínűleg késsel karcolták bele. Valóságos névraktár a falak oldala. Mindmegannyi emlék.

A padokat is televésték, úgy ahogy diákorunkban szoktuk. A főváros azonban újabban kifogott rajtuk, mert az ujakat cementből készítette. A vásári bódék előtti gyermekek álldogálnak. Sóvárögva nézik a sok cukrot, perecet, kiflit és narancsot. A vízmedence előtt futballoznak.

Egy telivérű rádiós a várfal és telefonpózna között egy szál drótot feszített ki, ez lett az antennája. Azután fülére kapcsolta a hallgatót és ott a padon, a Gellérthegy tetején élvezte a rádiót.

Sokáig figyeltem. Este aztán összehajtogatva a drótot, felpakkolta a biciklijére és ment haza.

Az öreg őr azt mondja, így megy ez minden nap.

A vár alatti kis koresmába, fehér terített asztalok állanak. A vén deszkaépület megroggyant, tetejéről a kátránylemezt pedig elvitte a szél. Üresen ásitozik vendég után. Nem valami csalogató hely.

Az egyik fordulónál egy pár ül a padon. A kosárból sok jó holmi kerül elő. Jóízűen és boldogan esznek. Amikor bevégezték, özszeajtogatják a szalvétát, a nő elpakkolja a maradékot, lerázzák magukról a morzsákat s azután megfogják egymás kezét s néznek bele a semmiségbe. Az erőd tetején egy katona áll. Ez az őr, mert a vén Citadellába belépni ezidőszerint tilos. Hogy miért, azt nem tudom. Külföldön talán ez volna a fő érdekessége a hegynek.

Egy csapat gyermek háborút játszik. Komolyan veszik. Az egyik rész elbujik a sziklák között, amikor a másik támad. Akárcsak a Doberdón. A vezér egy barna, feketeszemű gyermek. Egy kiugró sziklán áll és onnan vezényel. Amint kommandiroz, beletűzese dik. Amikor látja, hogy csapata gyengül és bátrálni kezd, közéjük szalad és egy hurrá kiáltással rohamra vezeti őket. Az ellenség megszalad. Akit megérintenek fakardjukkal, az fogoly. Vége a csatának. A foglyokat dia-

dalmenetben viszik a fiatal „várkapitány“ elé, aki egy sziklán Napoleoni pózban áll és ítélkezik.

Elnézem a flukat, akik önkénytelenül is készülnek a magyar jövőre és már előre játsszák a történelmet...

Sötét este szakad a városra. A hegyoldalon is kigyulnak a lámpák. A Gellérthegyi barlang fölött vakítóan fénylik a hófehér kereszt.

A csatázó fiuk hangos szóval huznak el mellettem, s még hallom, amit mondják: „Pista, holnap is te leszel a várkapitány“.

A Citadella tetején már az ő siluettje sem látszik.

Szekeres László